

ДЕРЖЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
УКРАЇНИ

Формування державної політики запровадження ринку зелених облігацій в Україні

*Заступник начальника Управління –
начальник відділу нормативно-методичного
забезпечення Управління реформування сфери
енергоефективності та енергозбереження*

АНДРІЙ ФРОЛОВ

НАЦІОНАЛЬНІ ЦІЛІ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ

Енергетична стратегія України на період до 2035 року

Розпорядження КМУ №605-р від 18.08.2017

- 25%** ----- енергії, виробленої з ВДЕ
в загальній структурі первинного постачання енергії
- на 20%** ----- зниження викидів CO₂ екв.
в кінцевому споживанні палива від рівня 2010 р.

МОЖЛИВІ НАПРЯМИ СПРЯМУВАННЯ ЗЕЛЕНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

- Будівництво сонячних та вітрових електростанцій
- Встановлення когенераційних установок на біомасі та біогазі
- Будівництво геотермальних електростанцій
- Будівництво малих гідроелектростанцій
- Встановлення установок з переробки відходів
- Розвиток еко-транспортів
- Виробництво рідкого біопалива
- Термомодернізація громадських будівель
- Заміна вуличного освітлення на енергоефективне

ПОТРЕБИ В ІНВЕСТИЦІЯХ

\$ 73 млрд

потенціал залучення
зеленого фінансування
в Україну до 2030 року*

* за оцінками IFC

БРАК ІНСТРУМЕНТІВ

В світовій практиці
багато країн застосовують
**зелені облігації як інструмент
залучення інвестицій**
на реалізацію проектів
в сфері енергоефективності,
відновлюваної енергетики,
інших екологічно чистих
проектів

СУТНІСТЬ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

*борговий фінансовий інструмент,
кошти від продажу якого спрямовуються
виключно на фінансування або рефінансування
«зелених» проектів*

ОСНОВНІ ПОКУПЦІ

*цільові інституціональні
та соціально-відповідальні інвестори*

ЗЕЛЕНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК НОВИЙ ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ НА СВІТОВОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ

НАПРЯМИ «ЗЕЛЕНИХ» ПРОЕКТІВ

*розвиток відновлюваних джерел енергії
використання альтернативних видів палива
ефективність використання енергії
підвищення теплоізоляції житлових будинків
утилізація та переробка відходів
екологічно чистий транспорт
ефективне використання земельних ресурсів
збереження флори і фауни, водних ресурсів
адаптація до змін клімату*

ПРИНЦИПИ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

Процес оцінки
і вибору проектів

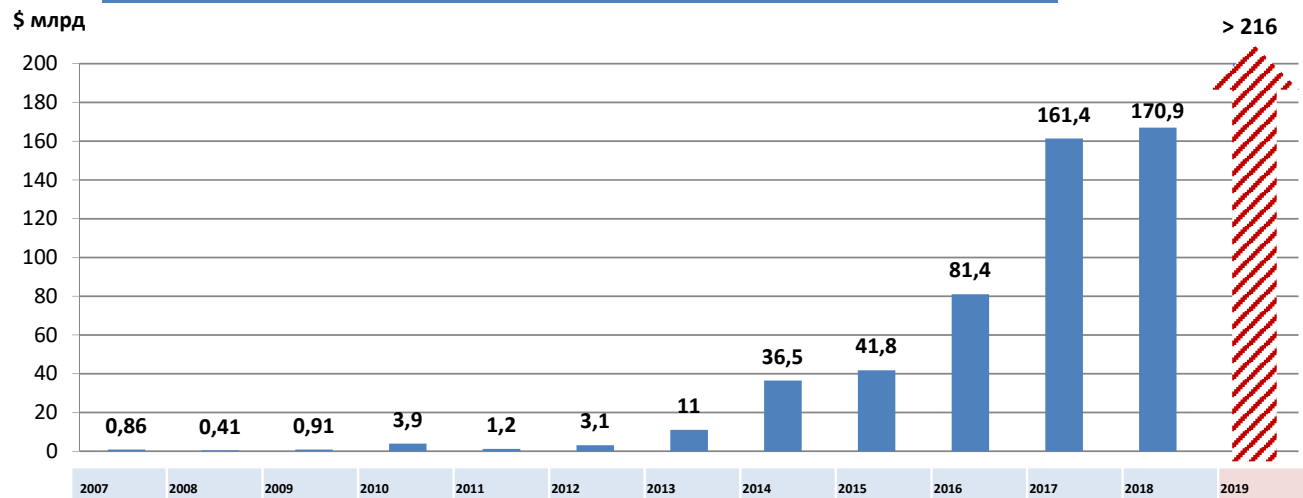
Використання
коштів

Управління
коштами

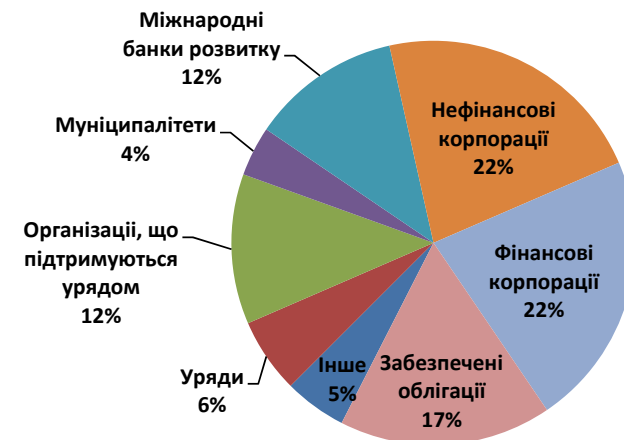
Звітність

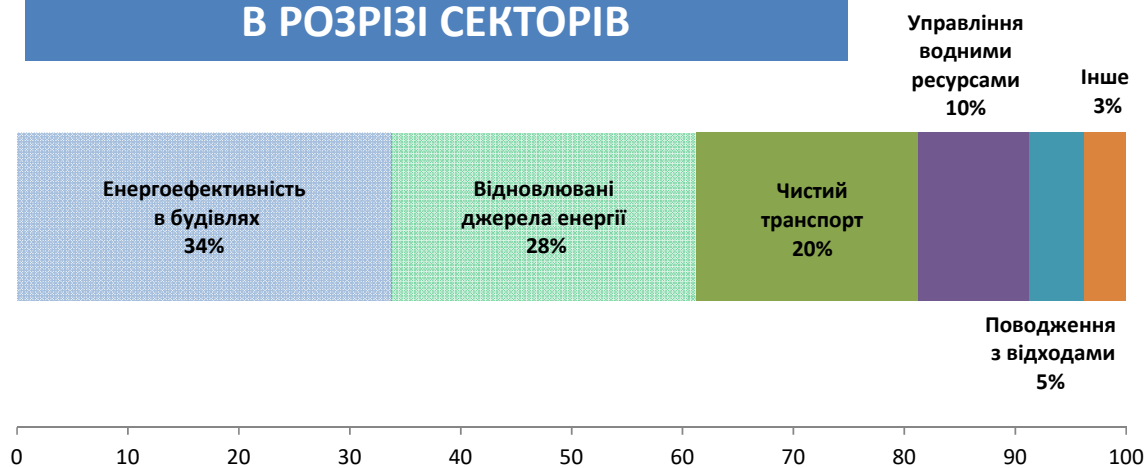
ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ

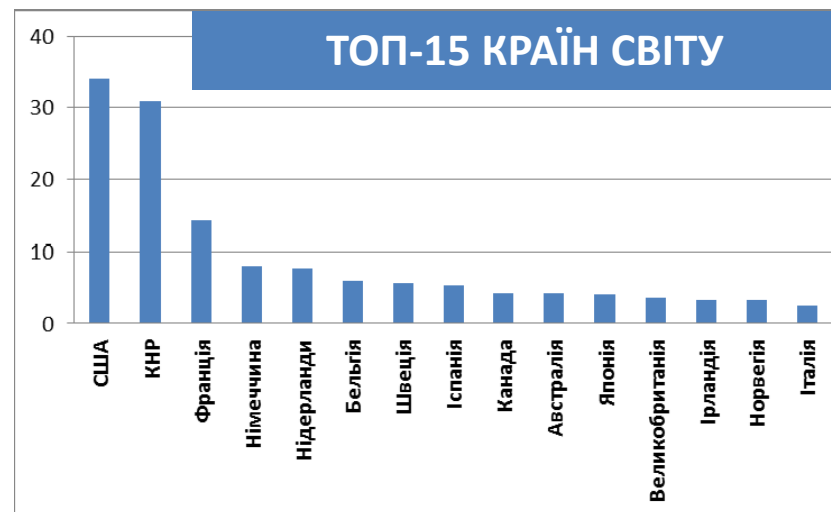
В РОЗРІЗІ ЕМІТЕНТІВ

В РОЗРІЗІ СЕКТОРІВ

ТОП-15 КРАЇН СВІТУ

МОДЕЛЬ 1 - БІЛЬШІСТЬ РИНКІВ

США

ЄС

НОВА ЗЕЛАНДІЯ

1. Зелені облігації не розрізняються від звичайних в регуляторних режимах. Однакові вимоги щодо реєстрації та розкриття інформації застосовуються до обох типів цінних паперів (відрізняється лише порядок розкриття інформації щодо використання надходжень).
2. Формуються добровільні рекомендації до випуску зелених облігацій.

МОДЕЛЬ 2 - ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

КИТАЙ

ІНДІЯ

1. Зелені облігації відокремлені від звичайних в регуляторних режимах.
2. Формуються керівні принципи та рекомендації щодо випуску зелених облігацій.
3. Не вимагається сертифікація облігацій як зелених незалежною стороною.

СТИМУЛИ ДЛЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

США

- звільнення від податку муніципалітетів-емітентів;
- надання прямих грошових субсидій муніципалітетам від уряду з метою зниження процентної ставки по зеленим облігаціям;
- надання податкових кредитів (інвестори в цінні папери отримують податковий кредит, а муніципалітети-емітенти не платять відсотків).

БРАЗИЛІЯ

- звільнення від податку організацій-емітентів зелених облігацій, що реалізують проекти у сфері вітроенергетики.

КИТАЙ

- Центральним банком при розрахунку ліквідності банків не враховуються банківські кредити на придбання зелених облігацій, пропонується пільгове ставлення до таких кредитів при розрахунках достатності капіталу банків. Єврокомісія також неодноразово наголошувала про наміри знизити вимоги до капіталу для екологічно спрямованих банківських інвестицій.

ІНДІЯ

- діють державні програми підтримки проектів на забруднених земельних ділянках – brownfields (пільги надаються організаціям та муніципалітетам у разі проходження державної реєстрації проекту).

СПЕЦИФІКА ЗАПУСКУ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

ФРАНЦІЯ

Випуск суверенних зелених облігацій під державні цільові проекти

ПОЛЬЩА

Випуск суверенних зелених облігацій для видачі кредитів через банківську систему

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ

Спеціально утворений державний інвестиційний банк (GIB) стимулює ринок зелених облігацій

НІМЕЧЧИНА

Банк-емітент з державним капіталом надає зелені кредити під низький відсоток

КИТАЙ

*Розвиток власної "зеленої" біржі
Оцінка "еко-чистоти" проекту не за певною нормою, а в порівнянні з іншими проектами на певній території*

ІНДІЯ

Надання зелених кредитів компаніям, що звітують за використання залучених коштів щоквартально

АВСТРАЛІЯ

Випуск зелених облігацій у національній валюті

ФІДЖИ

НІГЕРІЯ

ДОПОМОГА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Світовий банк

надання технічної допомоги урядам країн у випуску суверенних зелених облігацій

Міжнародна фінансова корпорація

надання допомоги урядам країн у розробці керівних принципів та процедур для ринку зелених облігацій

Європейський інвестиційний банк

надання допомоги в створенні рамок для зелених облігацій та критеріїв «зеленості» проектів

Зелений кліматичний фонд

надання країнам, що розвиваються, фінансування під випуск зелених облігацій

МОЖЛИВОСТІ ЕМІСІЇ ОБЛІГАЦІЙ ПІД «ЗЕЛЕНІ» ПРОЕКТИ

ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ПЕРЕДБАЧЕНО В ОБОРОТІ:

- державні облігації України
- облігації місцевих позик
- облігації підприємств
- облігації міжнародних фінансових організацій

БАР'ЄРИ У ЗАЛУЧЕННІ ЗЕЛЕНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

- недостатня законодавча та нормативно-правова урегульованість державної політики щодо організації ринку зелених облігацій, у т. ч. в частині виконання міжнародних принципів зелених облігацій;
- відсутність знань та досвіду у емітентів щодо можливостей залучення інвестицій в екологічно чисті проекти через емісію зелених облігацій;
- нерозвиненість місцевого фондового ринку та низькі кредитні рейтинги емітентів;
- неефективність механізмів захисту інтересів інвесторів.

ОСОБЛИВОСТІ ЕМІСІЇ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

1

Визначитися з проектом та активами
Проект повинен відповідати критеріям «зеленості»

2

Організувати незалежну експертизу
Емітент має звернутися до незалежних експертів, які можуть видати відповідні підтвердження щодо «зеленості» проекту

3

Встановити процедури контролю та звітності
Емітент має контролювати процес реалізації проекту і бути готовим в будь-який момент показати, як саме він виконується. Прозорість має важливе значення

4

Випуск цінних паперів

5

Моніторинг використання доходів і надання щорічного звіту

НАЛАГОДЖЕННЯ ПОСТІЙНОГО ДІАЛОГУ ІЗ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Встановлено ціль
щодо створення умов для
запровадження ринку зелених
облігацій в Україні до 2020 року

*пп. 68, 152 Плану заходів з реалізації етапу
«Реформування енергетичного сектору
до 2020 року» Енергетичної стратегії
України до 2035 року*

Постійно-діюча
Комунікаційна Платформа
**МІЖВІДОМЧА РОБОЧА
ГРУПА**

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ
ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА
ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ

ПРОФІЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ
РАДИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

ОФІС ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ТА
ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙ КМУ

ОФІС РЕФОРМ КМУ

МУНІЦИПАЛІТЕТИ

БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР

КОМПАНІЇ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ПРОЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ
ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ

НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

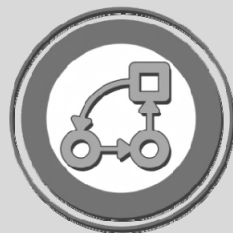

ВАРІАНТИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ

ВАРІАНТ 1

Статус «кво» –
залишення існуючої
ситуації без змін,
формування та
розвиток політики
ситуативним
способом

ВАРІАНТ 2

Внесення змін
в існуючу нормативно-
правову базу, розробка
окремих нормативно-
правових актів
компетентними
державними органами

ВАРІАНТ 3

Схвалення Концепції
запровадження ринку
зелених облігацій в
Україні та затвердження
плану заходів щодо її
реалізації відповідним
розпорядженням КМУ

ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ

1 СТОРЕННЯ ПРАВОВИХ ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

внесення змін в законодавство щодо визначення зелених облігацій як різновиду цінних паперів згідно з найкращим міжнародним досвідом

імплементация міжнародних принципів зелених облігацій в національному законодавстві

розробка та нормативно-правове врегулювання керівних процедур для ринку зелених облігацій, (щодо відбору екологічно чистих проектів, які реалізуються за кошти державного і місцевих бюджетів, механізмів їх фінансування та рефінансування, моніторингу використання та управління коштами, залученими від емісії зелених облігацій, процедур контролю та стандартів звітності)

запровадження в національному законодавстві стимулів для розвитку ринку зелених облігацій та розробка державних цільових програм

підготовка законодавства про сек'юритизацію та забезпечені облігації, яке враховує особливості зелених облігацій

2 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА РИНОК ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

підтримка підготовки пілотних проектів з випуску зелених облігацій різними емітентами із залученням програм допомоги ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних фінансових організацій

підвищення обізнаності зацікавлених сторін щодо запровадження ринку зелених облігацій

залучення міжнародних банків розвитку до інвестування в зелені облігації

налагодження співробітництва із міжнародними фінансовими організаціями, зарубіжними інвестиційними компаніями та донорськими фондами з питань залучення «зеленого» фінансування в Україну

сприяння створенню внутрішнього інвестиційного попиту на вкладення в зелені облігації з боку потенційних інвесторів, зокрема, залучення місцевого населення та локальних інституційних інвесторів

сприяння просуванню національних емітентів зелених облігацій на зовнішні ринки капіталу

проведення виїзних презентацій випусків (роуд шоу)

3 СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

усунення бар'єрів для розвитку та функціонування вторинного ринку облігацій, зокрема, для підвищення ліквідності зелених облігацій на фондовому ринку

залучення до співробітництва міжнародних банків розвитку в питаннях підвищення кредитної якості зелених облігацій

залучення спеціалізованих установ для проведення незалежної зовнішньої експертизи на відповідність випусків зелених облігацій міжнародним стандартам

формування реєстру екологічно чистих проектів

створення технічного офісу з проведення експертизи та технічного супроводу екологічно чистих проектів, які фінансуються за кошти державного і місцевих бюджетів

створення «зелених» платформ на базі фондових бірж України

покращення захисту прав кредиторів, що інвестують в зелені облігації

ПРОЕКТ ПЛАНУ ДІЙ З РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

1 ЕТАП
(2020-2021 рр.)

створення правових
передумов для ринку зелених
облігацій, запуск ринку

запровадження керівних процедур та
стимулів для ринку зелених облігацій
(відповідних міжнародним)

проведення інформаційних
кампаній щодо запровадження
ринку зелених облігацій

підготовка і реалізація пілотних
проектів з випуску зелених облігацій
різними категоріями емітентів

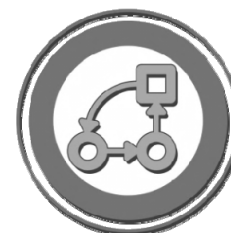

залучення міжнародних банків
розвитку та інших зацікавлених
сторін на ринок зелених облігацій

2 ЕТАП
(2021-2022 рр.)

сприяння розвитку ринку
зелених облігацій
та залученню інвестицій
на ринок

формування пулу екологічно
чистих інвестиційних проектів
національного значення

налагодження співробітництва
з міжнародними фінансовими
організаціями, фондами

запровадження технічного
офісу з експертизи та супроводу
екологічно чистих проектів

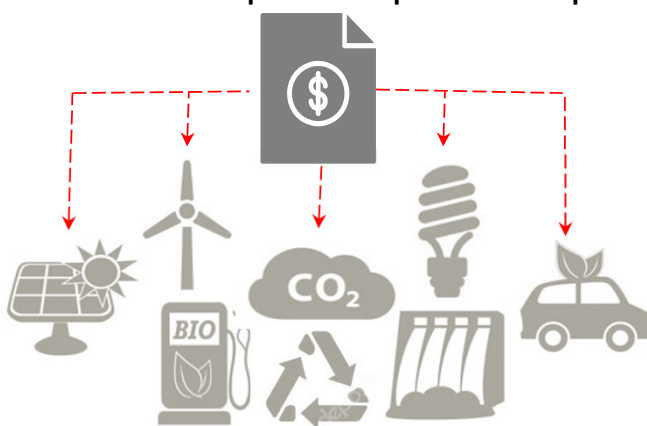
створення сприятливих умов для
залучення фінансування на
ринок зелених облігацій України

Стаття 22 проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» реєстр. № 2284 від 17.10.2019

1 Введення в обіг зелених облігацій як окремого підвиду цінних паперів

2 Прив'язка емісії зелених облігацій до реалізації або фінансування екологічно чистого проекту. Встановлення конкретних напрямів таких проектів

3 Встановлення кола емітентів зелених облігацій та правового режиму їх емісії

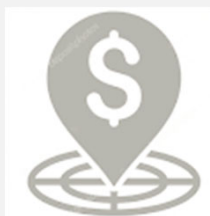
4 Захист прав інвесторів, які вкладають кошти в зелені облігації

ЕМІТЕНТ НЕ МАЄ ПРАВА ВЧИНЯТИ БУДЬ-ЯКІ ДІЇ З:

- X** дострокового припинення **X** скасування
- X** іншої втрати прав на екологічно чистий проект, а також їх обтяження

5 Принцип цільового використання коштів, залучених від емісії зелених облігацій

ЕМІТЕНТ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ЗАБЕЗПЕЧИТИ:

цільове використання надходжень на фінансування та/або рефінансування витрат екологічно чистих проектів

6 Принцип розкриття інформації щодо реалізації та фінансування екологічно чистого проекту

ЕМІТЕНТ ДОДАТКОВО ПОДАЄ ВІДОМОСТІ:

- 1** В ПРОСПЕКТІ ЕМІСІЇ щодо характеристик проекту, оцінки його впливу
- 2** В РІЧНОМУ ЗВІТІ щодо використання залучених коштів

ОЧІКУВАНИЙ ЕФЕКТ ВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ДЕРЖЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
УКРАЇНИ

*Заступник начальника Управління реформування
сфери енергоефективності та енергозбереження
- начальник відділу нормативно-методичного
забезпечення*

АНДРІЙ ФРОЛОВ

Контакти:

+38 (044) 590-59-71

andriy.frolov@ukr.net